

ENDRING AV FORSKRIFT 2. APRIL 2002 OM FORVALTNING AV HJORTEVILT OG BEVER

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning den 15. september 2007 i medhold av Lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet §§ 4, 6, 16, 17, 18, 50 og 56.

ENDRET

§ 3 Villreinnemnd

Villreinen i alle villreinområder med areal i to eller flere kommuner skal forvaltes av en villreinnemnd. Det skal være 9 villreinnemnder.

- 1) *Villreinnemnda for Setesdalsområdet.
(Omfatter villreinområdene Setesdal-Ryfylke, Setesdal Austhei og Våmur-Roan).*
- 2) *Villreinnemnda for Brattfjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell-Reinsjøfjell.
(Omfatter villreinområdene Brattfjell-Vindeggen, Blefjell, og Norefjell-Reinsjøfjell).*
- 3) *Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet.
(Omfatter villreinområdene Hardangervidda, Skaulen-Etnefjell og Oksenhalvøya)*
- 4) *Villreinnemnda for Nordfjella og Fjellheimen.
(Omfatter villreinområdene Nordfjella og Fjellheimen).*
- 5) *Villreinnemnda for Sogn og Fjordane.
(Omfatter villreinområdene Lærdal-Årdal, Vest-Jotunheimen, Sunnfjord, Førdefjella og Svartebotnen).*
- 6) *Villreinnemnda for Ottadalen
(Omfatter villreinområdet Ottadalen)*
- 7) *Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten.
(Omfatter villreinområdene Rondane og Sølnekletten).*
- 8) *Villreinnemnda for Snøhetta og Knutshø.
(Omfatter villreinområdene Snøhetta og Knutshø).*
- 9) *Villreinnemnda for Forollhogna.
(Omfatter villreinområdet Forollhogna).*

Tolga kommune er villreinnemnd for Tolga Østfjell villreinområde.

Villreinnemndas medlemmer og personlige varamedlemmer oppnevnes av Direktoratet for naturforvaltning etter forslag om en kvinnelig og en mannlig kandidat fra hver kommune som har villreinareal innenfor den enkelte nemnds virkeområde. Oppnevningsperioden for medlemmene følger valgperioden for kommunevalget. Villreinnemnda velger selv leder og nestleder.

Direktoratet gir nærmere veiledning og retningslinjer om villreinnemndas virksomhet og om sekretariatsordning, herunder om samarbeid over regiongrenser.

ENDRET

§ 14 Bestandsplan og fellingstillatelse

Kommunene skal stimulere og legge til rette for jaktrettshavernes bestandsplanlegging.

Kommunene kan godkjenne en flerårig, maksimalt 5 årig, bestandsplan for vald godkjent for jakt etter elg og/eller hjort. Planen skal inneholde målsetting for bestandsutviklingen og plan for den årlige avskytingen i antall, fordelt på alder og kjønn. Planens målsetting skal ta hensyn til offentlige målsettinger for å bli godkjent. Når godkjent bestandsplan for vald foreligger, skal kommunen gi en samlet fellingstillatelse for hele planperioden som valgfrie dyr.

Ved fastsetting av nytt minsteareal i løpet av planperioden, skal kommunen tildele ny fellingstillatelse. Ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, eller ved vesentlige, uforutsette endringer i bestanden i området i løpet av planperioden, kan kommunen vedta å trekke godkjenningen tilbake og tildele ny fellingstillatelse.

NY

§ 14a Bestandsplan for villrein

Villreinnemnda skal stimulere og legge til rette for at jaktrettshaverne utarbeider en helhetlig bestandsplan for hvert villreinområde.

Villreinnemnda kan godkjenne en flerårig, maksimalt 5-årig, bestandsplan for villreinområdet. Bestandsplanen skal for hele planperioden inneholde målsettinger for bestandsstørrelse og -utvikling, årlig avskytningsplan fordelt på alder og kjønn, oversikt over hvilke bestandsdata som skal samles inn og hvilke tiltak som er planlagt gjennomført.

Når godkjent bestandsplan for villreinområdet foreligger, skal villreinnemnda legge denne til grunn for sitt årlige vedtak om fellingskvote sammen med en vurdering av bestandsutviklingen. Vald som har gitt skriftlig tilslutning til den godkjente bestandsplanen kan få tildelt den årlige fellingstillatelsen som valgfrie dyr. Øvrige vald tildeles fellingstillatelse etter § 15.

Ved vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan, eller ved vesentlige, uforutsette endringer i bestanden i løpet av planperioden, kan villreinnemnda beslutte at ny bestandsplan må utarbeides.

ENDRET

§ 15 Målrettet avskyting

Som alternativ til bestemmelsene i §§ 14 og 14a kan kommunen eller villreinnemnda pålegge målrettet avskyting ved å fordele fellingskvoten på et bestemt antall av definerte kjønns- og aldersgrupper. Fellingstillatelsen skal da være utfylt etter et av følgende alternativer:

18. september 2007

Retningslinjer til de endrete bestemmelser i forskrift 2. april 2002 om forvaltning av hjortevilt og bever

§ 3 Villreinnemnd

Det framgår av bestemmelsens 1. ledd at det skal være en villreinnemnd for hvert område som har areal i to eller flere kommuner. Dette innebærer at Tolga kommune ivaretar oppgaven som villreinnemnd for Tolga Østfjell villreinområde.

Sammensetning og oppnevning

Det legges vekt på at nemndene skal ha en god og representativ sammensetning, i tråd med ordinære og formelle krav som gjelder for slike organ. Det forutsettes at reglene om representasjon av begge kjønn i offentlige utvalg overholdes. Alle kommuner med areal innenfor villreinområdet skal oppnevne en kvinnelig og en mannlig representant til villreinnemnda, hvorav den ene blir medlem og den andre varamedlem. Det bør legges vekt på å oppnevne personer som sitter i kommunestyret eller i politisk organ med ansvar for vilt- og/eller arealforvaltningen i kommunen. For å sikre en balansert kjønnsrepresentasjon vil Direktoratet for naturforvaltning være formell oppnevner av medlemmene i nemnda.

Nemnda velger selv sin leder og nestleder.

Villreinnemndas drift og oppgaver

Direktoratet for naturforvaltning stiller driftsmidler til rådighet for villreinnemndene gjennom årlige tildelingsbrev, der det også kan gis nærmere føringer og retningslinjer for bruken av budsjettmidlene. Direktoratet utpeker en hovedansvarlig fylkesmann som skal ha budsjettansvar og ansvar for veiledning og rådgivning overfor villreinnemnda. I tillegg kan de to informasjons- og kompetansesentrene for villrein bidra med råd og veiledning til villreinnemndene i hver sin region, Norsk Villreinsenter Sør for nemndene 1 – 4, og Norsk Villreinsenter Nord for nemndene 5 – 9.

Noen av nemndene vil i henhold til oppnevningsreglene ha svært mange medlemmer og store reiseavstander, noe som kan gjøre det lite hensiktsmessig å behandle alle saker i plenum. Godkjenning av bestandsplaner, tildeling av de årlige fellingskvoter og andre spørsmål av større prinsipiell betydning, for eksempel prinsipper for godkjenning av tellende areal og viktige arealplanspørsmål, bør behandles av en samlet nemnd. Andre løpende og mer rutinepregete saker gjennom året kan med fordel, og med større kostnadseffektivitet, behandles ved at deler av nemnda etableres som et arbeidsutvalg. Et slikt arbeidsutvalg bør bestå av et mindre antall faste representanter, der alle villreinområder som nemnda har ansvaret for bør være representert. I saker som krever særskilt lokalkunnskap kan arbeidsutvalget i tillegg innkalle andre medlemmer fra vedkommende kommune(r) som saken gjelder. Muligheten for telefonmøter bør også utnyttes i saker der det er hensiktsmessig.

Sekretariat

Den enkelte villreinnemnd skal ha et sekretariat med tilstrekkelig faglig kompetanse og kapasitet innen villreinfaglige og gjerne også arealplanfaglige spørsmål. Der det er hensiktsmessig kan flere nemnder kan gå sammen om et felles sekretariat. Etablering og lokalisering av sekretariat, herunder ansettelser, avgjøres av villreinnemnda i samråd med hovedansvarlig fylkesmann og direktoratet. Arbeidsgiveransvaret tilligger villreinnemnda. Sekretariatet skal sikre god kontakt mellom villreinnemnda og fylkesmennene innenfor

nemndas virkeområde, både av hensyn til at hovedansvarlig fylkesmann fortsatt vil være den regnskapsførende enhet for nemndas økonomi, og at fylkesmennene er viktige aktører i den regionale arealplanlegging.

§ 14a Bestandsplan for villrein

Bestemmelsen forutsetter at villreinutvalget, som er jaktrettshavernes og grunneiernes organ, utarbeider forslag til bestandsplan for hele villreinområdet, som sendes villreinnemnda for godkjenning. Et viktig punkt i forbindelse med utarbeiding av planer er at det organiseres gode prosesser for medvirkning fra de ulike aktørene, slik at det kan skapes et godt forankret eierforhold til planen. Bestandsplanen skal være det viktigste grunnlagsdokumentet i kontakten mellom det offentlige som viltforvaltningsmyndighet og de private aktører ved jaktrettshaverne og grunneierne. Villreinnemnda vil ha en viktig rolle i å motivere og stimulere til at det utarbeides gode bestandsplaner innenfor alle villreinområder den har forvaltningsansvar for, og det bør etableres en god dialog mellom nemnda og villreinutvalget også i planutviklingsfasen. Fylkesmennene bør også involveres i en slik dialog, blant annet med sikte på å medvirke til at nasjonale målsettinger blir ivaretatt. Fylkesmennene og de to informasjons- og kompetansesentrene for villrein vil også kunne gi råd og veiledning i forbindelse med planarbeidet.

Det forutsettes at bestandsplanene skal være flerårige, og at perioden settes til maksimalt 5 år. Forvaltningen av bestand, beiter og leveområder innenfor et villreinområde må ha et langsiktig perspektiv. Samtidig er det viktig å kunne justere kursen underveis i forhold til måloppnåelsen, og at det eventuelt kan fastsettes nye mål dersom utviklingen skulle tilsa det.

I annet ledd er det fastsatt minimumskrav til hva en bestandsplan skal inneholde. Utover dette, er det naturlig at planen også omfatter retningslinjer for blant annet årlig rapportering og opplegg for rullering av bestandsplanen. Videre er det ønskelig at også mål og tiltak knyttet til arealforvaltningen i området tas med. Dette vil kunne gi et mer forpliktende dokument for villreinutvalget og jaktrettshaverne, som i de fleste tilfeller også representerer grunneierinteressene med den påvirkning og innflytelse disse har i forhold til arealdisponeringen i villreinområdet.

Villreinnemnda skal fastsette en årlig fellingskvote for villreinområdet innen 1.mai i tråd med forskriftens § 5, selv om det foreligger en flerårig godkjent bestandsplan. Fellingskvoten fastsettes med bakgrunn i den godkjente bestandsplanen som et sentralt styringsdokument, supplert med fellingsstatistikk og blant annet resultater fra årlige kalvetellinger, strukturtellinger og minimumstillinger der slike foreligger. Normalt vil villreinutvalget fremme et forslag til årets fellingskvote overfor villreinnemnda med bakgrunn i bestandsplanen og sin vurdering av bestandsutviklingen. Villreinnemnda fatter kvotevedtak og tildeler fellingstillatelse til valdene.

Bestemmelsen stiller ingen krav om at villreinområdet må være organisert som ett vald for at den årlige kvoten kan tildeles som valgfrie dyr. Når det foreligger en godkjent bestandsplan, kan vald som har gitt sin forpliktende tilslutning til planen få tildelt den årlige fellingstillatelsen til valdet som bare valgfrie dyr. Bestandsplanen og den avskytningsprofil som der er godkjent, vil da fungere som en bindende avtale mellom villreinnemnda og rettighetshaverne om målretting av avskytingen. Det forutsettes at det enkelte vald dokumenterer skriftlig sin tilslutning til planen for en angitt planperiode overfor

villreinnemnda. Andre vald tildeles fellingstillatelse med målrettet avskyting etter forskriftens §15.

Ingen har noe rettskrav på tildeling av valgfrie dyr, og villreinnemnda kan i stedet tildele fellingstillatelse etter § 15 til enkeltvald eller til hele villreinområdet dersom avskytingsplanen ikke følges som forutsatt. En forutsetning for tildeling av valgfrie dyr må være at det aktuelle valdet har en fellingskvote som kan gjenspeile bestandsplanens kjønns- og aldersfordeling. Som en hovedregel bør valdet disponere en kvote på 10 dyr eller flere før kvoten kan tildeles som valgfrie dyr.

Uforutsette endringer i bestanden kan tilsi at det er nødvendig å justere avskytingsprofilen i bestandsplanen, og villreinnemnda kan da vedta at ny bestandsplan må utarbeides. I dette ligger at nemnda etter en samla vurdering har funnet at avskytingsprofilen i bestandsplanen ikke lenger er forenlig med vedtatt utvikling av bestanden. Normal prosedyre vil da være at fellingstillatelse tildeles etter § 15 inntil revidert bestandsplan er godkjent. Begrepet "vesentlige avvik fra godkjent bestandsplan" er ikke entydig definert, men det tilligger villreinnemndas myndighet og skjønnsrom å vurdere den årlige avskyting i forhold til de fastsatte mål. Dersom bestandsplanen endres i løpet av planperioden må ny skriftlig tilslutning gis fra valdet dersom kvoten skal tildeles som valgfrie dyr.

Dersom villreinnemnda av faglige eller juridiske grunner ikke finner å kunne godkjenne bestandsplanen slik den er foreslått av villreinutvalget, skal planen sendes tilbake til villreinutvalget for omarbeiding på de punktene som nemnda ikke kan godta. Villreinnemnda bør i slike tilfeller gjennomføre en dialog med villreinutvalget, der hovedansvarlig fylkesmann eller andre veiledningsinstanser også gjerne kan bringes inn. Etter ny behandling i villreinutvalget sendes den omarbeidete planen på nytt til godkjenning i villreinnemnda. Dersom villreinnemnda fortsatt ikke finner å kunne godkjenne planen, kan villreinutvalget påklage dette til direktoratet. Klagen sendes om villreinnemnda på vanlig måte.

Direktoratet kan som i andre klagesaker gi klager helt eller delvis medhold eller avvise klagen. Dersom klagen avvises, fastsetter villreinnemnda den årlige fellingskvoten og tildeler fellingstillatelse etter § 15 i tråd med målsettinger om bestandsstørrelse og -utvikling som villreinnemnda finner faglig forsvarlig i samråd med ansvarlig fylkesmann og direktoratet.